

ĐỀ XUẤT CHƯƠNG TRÌNH THỰC TẬP THỰC TẾ CHO SINH VIÊN NGÀNH QUẢN LÝ CÔNG NGHIỆP - ĐẠI HỌC THỦ DẦU MỘT

*PROPOSING PRACTICAL INTERNSHIP PROGRAM FOR STUDENTS
OF THE MAJOR OF INDUSTRIAL MANAGEMENT, THU DAU MOT UNIVERSITY*

NGUYỄN XUÂN TRANG

Trường Đại học Thủ Dầu Một, *trangnx@tdmu.edu.vn*

THÔNG TIN	TÓM TẮT
<p><i>Ngày nhận: 22/9/2019</i> <i>Ngày nhận lại: 23/9/2019</i> <i>Duyệt đăng: 26/6/2020</i> <i>Mã số: TCKH-S03T09-B29A-2019</i> <i>ISSN: 2354 – 0788</i></p> <p>Từ khóa: <i>giáo dục, văn hóa địa phương, đào tạo đại học, quản lý công nghiệp.</i></p> <p>Key words: <i>education, local culture, university training, industrial management.</i></p>	<p><i>Hiện nay, tỉnh Bình Dương là một trong những tỉnh thành tập trung phát triển kinh tế công nghiệp hàng đầu khu vực Đông Nam Bộ và Việt Nam. Để đạt thành công đó có sự góp sức không nhỏ của các trường đại học, cao đẳng trên địa bàn tỉnh Bình Dương nói chung và Đại học Thủ Dầu Một nói riêng. Tuy nhiên, với mục đích phát triển kỹ năng người học đáp ứng yêu cầu xã hội, chương trình đào tạo ngành quản lý công nghiệp của các trường còn nhiều hạn chế. Bổ sung kiến thức về giáo dục văn hóa địa phương, ngành nghề truyền thống của địa phương, góp phần giữ gìn và phát triển văn hóa dân tộc song song với khoa học kỹ thuật trong tương lai là những đề xuất bài viết phân tích nhằm đổi mới chương trình thực tập thực tế ngành quản lý công nghiệp cho sinh viên.</i></p> <p>ABSTRACTS <i>Today, Binh Duong is one of the leading provinces focusing on developing industrial economy in Dong Nam Bo region and Vietnam. To have that success there are the contributions of universities and colleges in Binh Duong province in general and Thu Dau Mot university in particular. However, with the goal of developing students' skills to meet the social requirements, the training programs of colleges and universities still have some limitations. Supplementing knowledge of local culture, traditional and local professions in order to contribute to preserving and developing national culture in parallel with future science and technology is suggestions analyzed in this paper in order to renovate practical internship program for students.</i></p>

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Chương trình đào tạo là một trong những yếu tố quan trọng quyết định kiến thức, kỹ năng và thái độ mà sinh viên cần đạt được sau khi hoàn thành khóa học. Sinh viên ngành Quản lý công nghiệp cũng nhận được sự quan tâm rất nhiều từ nhà trường, với chương trình học song song với thực hành thực tế các học phần liên quan đến quản lý và công nghiệp. Tuy vậy, việc giới thiệu và giáo dục những yếu tố liên quan đến văn hóa địa phương và ngành nghề truyền thống của dân tộc hầu như chưa được nhắc đến chính thức trong chương trình học, nếu có chăng thì cũng chỉ là những buổi tham quan ít ỏi, giới thiệu sơ xài mà không đọng lại ít nhiều trong lòng người tham quan học tập đó. Chính vì vậy, giáo dục văn hóa, ngành nghề truyền thống của địa phương và dân tộc cần được lồng ghép vào quá trình học, không cần phải là một học phần lớn, chỉ là những buổi học kỹ năng, những buổi giao lưu giữa các địa phương trong lãnh thổ Việt Nam, những buổi nói chuyện chuyên đề về văn hóa dân tộc, những làng nghề truyền thống, không chỉ là giới thiệu mà còn góp phần giáo dục và gìn giữ nét riêng, bản sắc riêng của những vùng miền trên Việt Nam.

2. ĐẶC ĐIỂM CỦA CHƯƠNG TRÌNH ĐÀO TẠO NGÀNH QUẢN LÝ CÔNG NGHIỆP- ĐẠI HỌC THỦ DẦU MỘT

Mục tiêu chung: Chương trình khung giáo dục đại học ngành Quản lý công nghiệp trình độ đại học nhằm trang bị cho người học những kiến thức cơ bản để phát triển toàn diện; cung cấp cho xã hội cử nhân quản lý công nghiệp vừa có năng lực chuyên môn về quản lý công nghiệp vừa có đạo đức và sức khỏe để làm việc trong môi trường cạnh tranh toàn cầu. Sinh viên sau khi tốt nghiệp ngành Quản lý công nghiệp có thể làm việc trong các doanh nghiệp công nghiệp và dịch vụ với vai trò của nhà quản lý hoặc chuyên gia phân tích hỗ trợ cho việc ra các quyết định trong quản lý.

Mục tiêu cụ thể:

Phẩm chất: Cử nhân Quản lý công nghiệp không chỉ là nhà quản lý giỏi mà còn phải là những nhà quản lý yêu nước, tuân thủ pháp luật, tôn trọng người lao động và phải có đạo đức trong kinh doanh, có ý thức bảo vệ môi trường sống của cộng đồng và nhân loại;

Kiến thức: Có kiến thức cơ bản về kỹ thuật, các phương pháp định lượng và quản lý để nâng cao khả năng phối hợp với các cán bộ kỹ thuật, cán bộ kinh tế một cách hiệu quả để quản lý các quá trình, các sản phẩm công nghiệp;

Kỹ năng: Có kỹ năng về quản lý, đặc biệt trong các lĩnh vực như quản lý công nghệ, quản lý sản xuất, quản lý chất lượng, quản lý dự án, hệ thống thông tin trong quản lý.

Đào tạo kiến thức, kỹ năng và thái độ để sinh viên có thể tự tin bước vào thế giới nghề nghiệp là một trong những nhiệm vụ quan trọng hàng đầu của các trường trung cấp, cao đẳng và đại học hiện nay. Để thực hiện tốt nhiệm vụ này, nhà trường cùng ngành đào tạo cần có sự thay đổi, cải tiến để phù hợp với tính hình chung, và trường cũng như ngành Quản lý công nghiệp của Đại học Thủ Dầu Một cũng không nằm ngoài mục tiêu chung đó. Hiện nay sinh viên ngành có 7 học kỳ chính thức, tương đương với 120 tín chỉ, bao gồm các môn học đại cương và chuyên ngành.

Ở năm nhất, sinh viên được học những môn chung và một học phần Thực tập 1, giúp sinh viên hình dung về ngành nghề cũng như định hướng công việc trong tương lai, những môn học phần cũng chưa giúp sinh viên hiểu rõ về ngành mình đã chọn. Tại học phần Thực tập 1, sinh viên không được thực tập tại đúng vị trí liên quan đến ngành học là quản lý công nghiệp. Mặc dù các bạn vẫn tham gia vào những lĩnh vực liên quan gần, nhưng thực sự vẫn chưa đúng với ngành mà các bạn đã chọn, điều này gây ra tâm lý hoang mang, không biết bản thân các bạn đã chọn đúng ngành mình yêu thích hay chưa.

Ở năm hai, các bạn lại tiếp tục học các môn chung và thực tập 2. Sinh viên sẽ có học phần thực tập kéo dài hơn ở năm nhất, nếu năm nhất thời gian cho thực tập là 1 tháng, thì ở năm thứ hai, thời gian cho học phần thực tập là 2 tháng, sinh viên sẽ được tự do tìm kiếm các tổ chức và doanh nghiệp nhận thực tập sinh cũng như làm việc bán thời gian, sinh viên sẽ tham gia vào quá trình làm việc thực sự của một tổ chức kinh doanh sản xuất. Đây là dịp để họ có thể tiếp cận gần hơn với ngành nghề mình đã lựa chọn. Tuy nhiên, việc thực tập này cũng ảnh hưởng đến tâm lý sinh viên rất nhiều, các bạn phải tự mình tìm kiếm doanh nghiệp, tự mình tham gia vào các hoạt động của doanh nghiệp, bắt đầu thực hành những kỹ năng mà mình đã được học. Mặc dù kiến thức, kỹ năng cùng thái độ của sinh viên đã đúng với chương trình đào tạo mà ngành đã đề ra, nhưng nên chăng cần thêm các kiến thức, kỹ năng cùng thái độ với quê hương với văn hóa địa phương vào giai đoạn này, nhằm giúp các bạn sinh viên định hướng rõ hơn tương lai của chính mình, cũng nhằm giúp các bạn có những ý tưởng, những dự án khởi nghiệp độc đáo và đặc sắc liên quan tới địa phương, tới văn hóa quê hương mình.

Ở năm ba, tiếp tục là các môn học sẽ liên quan trực tiếp đến ngành học và học phần Thực tập tốt nghiệp sẽ kéo dài 02 tháng. Các sinh viên cũng được tự do lựa chọn doanh nghiệp/ tổ chức mà các bạn muốn thực tập, cũng như định hướng nghề nghiệp đã được thể hiện rõ.

Ở năm cuối hay học kỳ cuối cùng, vì chương trình đào tạo chia ra 7 học kỳ, do đó, ở học kỳ thứ bảy này, sinh viên sẽ làm Báo cáo tốt nghiệp hay khóa luận với những sinh viên có điểm trung bình đúng yêu cầu. Do đó, việc thực hiện học phần nào ở học kỳ này đều là kết quả của quá trình rèn luyện và tích lũy điểm số ở những học kỳ trước đó. Và là những thách thức cuối trong những năm ở bậc đại học ngành Quản lý công nghiệp mà sinh viên phải trải qua. Mặc dù kiến thức, kỹ năng và thái độ được ngành

cũng như nhà trường cố gắng hỗ trợ và thúc đẩy cho sinh viên, nhưng vẫn còn thiếu những kiến thức xã hội, tinh thần văn hóa trong những hoạt động dạy và học trong nhà trường hiện nay.

3. NÉT VĂN HÓA ĐỊA PHƯƠNG CỦA TỈNH BÌNH DƯƠNG

Tỉnh Bình Dương là một trong những tỉnh thành được thành lập vào những năm 1997 với diện tích là 2718,5km², dân số là 646317 người, có 1 thành phố, 4 thị xã và 4 huyện. Văn hóa Bình Dương mang đậm bản chất văn hóa địa phương với ngành nghề truyền thống là gốm sứ và tranh sơn mài. Với các thế hệ trẻ hiện nay, khi nhắc đến tỉnh Bình Dương, họ chỉ nghĩ đến đó là một trong ba tỉnh thành có nền kinh tế công nghiệp phát triển ở khu vực Đông Nam Bộ, văn hóa của tỉnh chính là ngành nghề truyền thống từ bao thế hệ trước (Trung tâm Thông tin điện tử Bình Dương).

Song song với những làng nghề truyền thống, tỉnh còn là nơi có nhiều di tích lịch sử như: địa đạo Tam giác sắt Tây Nam Bến Cát, chợ Thủ, Núi Cậu - lòng hồ Dầu Tiếng, Chiến khu Đ, Nhà cổ Trần Công Vàng, chùa Hội Khánh,... Cùng với các lễ hội đặc sắc như Miếu bà Thiên Hậu, lễ hội Chùa bà rằm tháng giêng, lễ hội Chùa Ông Bồn,... Vì vậy, nên chăng giáo dục ở bậc đại học nên thêm các buổi giáo dục kỹ năng về văn hóa truyền thống địa phương Bình Dương, không chỉ giúp cho sinh viên trong và ngoài tỉnh hiểu rõ hơn về văn hóa truyền thống địa phương, cũng như xây dựng tình yêu thương dân tộc, mến yêu hơn nền văn hóa truyền thống của quê hương. Vào dịp lễ hội, các bạn trẻ, các tình nguyện viên ở các trường đại học và cao đẳng trong khu vực thành phố Thủ Dầu Một tham gia các phong trào tình nguyện, hỗ trợ người dân đi viếng lễ hội được dễ dàng hơn thông qua các hoạt động như: vá xe lưu động, nước uống miễn phí, thức ăn chay miễn phí,... đây cũng là dịp để nâng cao hơn văn hóa truyền thống địa phương Bình Dương.

Đi về hướng Bắc theo quốc lộ 13, qua trạm thu phí Suối Giữa, rẽ trái vào đường Hồ Văn Công, nơi đây chính là “Làng sơn mài Tương Bình Hiệp” được các du khách biết đến là địa bàn của nghề sơn mài tại Bình Dương. Đến đây, khách tham quan có thể nhìn thấy rất nhiều sản phẩm trưng bày được làm từ sơn mài, như tủ, giường, bàn, ghế, tranh ảnh, bình hoa, hộp đựng trang sức,... những sản phẩm này đều được làm ra từ tay nghề tài hoa của người thợ với những đường nét tinh xảo và khéo léo. Nơi đây cũng được Ủy ban Nhân dân tỉnh công nhận là “Làng nghề truyền thống”.

Nhắc đến Bình Dương, người ta hay nhớ đến bộ phim nổi tiếng “Miền đất phúc”, một bộ phim nói về miền đất an lành với nghề gốm nổi tiếng và mang lại đời sống vật chất và tinh thần cho người dân nơi đây một thời thịnh vượng. Nghề gốm có nhiều lĩnh vực và địa danh khác nhau, nhắc đến như: làng nghề sản xuất gốm sứ Chánh Nghĩa, Lái Thiêu, Tân Phước Khánh... trong đó hình ảnh gốm sứ Minh Long được người tiêu dùng trong và ngoài nước ưa chuộng và đang ngày càng khẳng định đẳng cấp thương hiệu tại Việt Nam cùng với nhiều sản phẩm và mẫu mã đặc sắc.

Làng nghề bánh tráng Phú An nằm ở khu vực xã Phú An, Bến Cát, Bình Dương. Bánh tráng nơi đây nổi tiếng ăn ngon với chất bột dẻo, dai nhưng không bị giòn và bết mỗi khi cuộn lại. Người dân tráng bánh nơi đây không chỉ khéo tay, chăm chút từng cái bánh làm ra mà họ còn rất chú trọng vào nguyên liệu bột, điều này tạo nên hương vị đặc trưng riêng cho bánh cũng như thời gian lưu giữ bánh được lâu mà bánh vẫn giữ được độ tươi ngon.

Ngoài những ngành nghề truyền thống nổi bật trên, Bình Dương còn nổi bật với những ngành nghề truyền thống khác như: nghề gốm truyền thống trên địa bàn phường Phú Thọ (thành phố Thủ Dầu Một) và phường Bình Nhâm (thị xã Thuận An), nghề đan lát tập trung ở thị xã Tân Uyên, gồm Lái Thiêu, làng điêu

khắc gỗ phường Phú Thọ (thành phố Thủ Dầu Một), làng nghề nhang Dĩ An,... cũng góp phần tạo ra nét văn hóa đặc sắc riêng cho tỉnh (Kim Oanh, 2019).

4. ĐỀ XUẤT CHƯƠNG TRÌNH THỰC TẬP, THỰC TẾ-NGÀNH HỌC QUẢN LÝ CÔNG NGHIỆP TẠI BÌNH DƯƠNG

4.1. Tham quan học tập thực tế tại doanh nghiệp sản xuất

Tham quan thực tế là một trong những học phần thú vị, nhằm giúp sinh viên cũng như người tham quan hiểu rõ hơn các giá trị mà buổi tham quan mang lại. Nếu sinh viên ngành Quản lý công nghiệp có nhiều cơ hội tham quan các cơ sở sản xuất như: nhà máy Bia Heniken, công ty sản xuất thiết bị nội thất S-furniture, công ty gỗ Kaiser, và nhiều doanh nghiệp trong và ngoài nước trên địa bàn tỉnh. Ngoài việc tham quan các cơ sở sản xuất các sản phẩm nổi tiếng như bia, đồ nội thất,... sinh viên nên có những buổi tham quan và tìm hiểu về các cơ sở sản xuất nghề truyền thống tại Bình Dương, xem cách họ tạo ra một sản phẩm thủ công như thế nào, từ đó hiểu được quy trình sản xuất thủ công của nghệ nhân.

4.2. Học tập/ quan sát/ tạo ra một sản phẩm thủ công

Sinh viên ngành Quản lý công nghiệp sẽ được học tập và tiếp cận với những kiến thức liên quan đến ngành học, tuy nhiên những kiến thức có thể xem như máy móc, chỉ liên quan đến công nghệ, kỹ thuật đó cũng có thể được áp dụng vào một lĩnh vực văn hóa tâm linh, góp phần mở rộng thông tin của ngành nghề truyền thống đến người học và bạn bè tỉnh thành xung quanh. Thực tập tham quan tại các làng nghề truyền thống, các cơ sở sản xuất các sản phẩm đặc trưng cho địa phương Bình Dương cũng nên được mở rộng và phát triển. Đồng hành cùng việc tham quan này, không chỉ là hiểu rõ hơn về văn hóa địa phương, ngành nghề truyền thống, mà còn góp phần tạo nên động lực và niềm tin cho giới trẻ, giúp cho họ có những ý tưởng mới, góp phần thúc đẩy ngành nghề truyền thống của địa

phương. Một buổi tham quan thực tế có thể được áp dụng với sinh viên năm nhất, tham quan một trong những ngành nghề truyền thống của địa phương, Bình Dương. Việc tham gia trực tiếp tạo ra sản phẩm thủ công có thể được đưa ra trong yêu cầu thực tập ở năm 2, không chỉ là đánh giá đơn thuần trên báo cáo, mà một phần tiêu chí là sản phẩm được chính các bạn tạo ra có thể sử dụng hay bán được không, thông qua đó đề xuất giải pháp cải tiến quy trình sản phẩm, quản lý chất lượng sản phẩm tốt hơn và hiệu quả hơn. Từ việc tạo ra sản phẩm thực tế trong việc thực tập ở năm học trước, ở học phần thực tập ở năm học cuối, có thể yêu cầu sinh viên nghiên cứu lợi thế cạnh tranh của sản phẩm mà các bạn đã thực hiện so với sản phẩm đã hoặc chưa có trên thị trường, lập báo cáo cụ thể chi phí cũng như thời gian hoàn thành cho một sản phẩm, giá cả bán ra, cũng như đánh giá vị thế của sản phẩm trên thị trường nếu như sản xuất hàng loạt. Một số những gợi ý cho việc thực tập thực tế liên quan đến văn hóa địa phương được đưa vào chương trình học, đây là ý tưởng khá mới mẻ ở Bình Dương, nhưng là đã cũ so với thế giới bên ngoài Việt Nam. Ý tưởng chỉ trở thành hiện thực khi có sự chung tay từ các cơ quan chức năng, từ

phía người dạy và nhà trường, kết hợp với những làng nghề truyền thống nhằm duy trì và phát triển văn hóa, ngành nghề địa phương ngày càng phát triển.

5. KẾT LUẬN

Giáo dục kiến thức luôn là trọng tâm của giáo dục, bên cạnh đó kỹ năng cũng như thái độ cũng đóng vai trò không nhỏ trong quá trình hình thành nhân cách và học vấn của cá nhân. Giáo dục kiến thức không quên giáo dục văn hóa, văn hóa địa phương cần được chú trọng và quan tâm trong thời đại máy móc ngày càng thay thế con người trong việc sản xuất và tạo ra sản phẩm. Giáo dục văn hóa tốt đồng nghĩa với tạo ra thế hệ tương lai có đầy đủ kiến thức và nhân cách tốt, góp phần gìn giữ bản sắc truyền thống văn hóa dân tộc. Ngành Quản lý công nghiệp không chỉ là ngành đào tạo sinh viên có khả năng làm việc trong các nhà máy sản xuất hiện đại, mà còn góp phần tạo ra thế hệ sinh viên có hiểu biết về khoa học kỹ thuật hiện đại, có hiểu biết về truyền thống văn hóa dân tộc, có thái độ cũng như những cách nhìn mới về nghề truyền thống của dân tộc, góp phần tạo ra những sản phẩm truyền thống và quảng bá hình ảnh dân tộc phát triển ra thế giới.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Trung tâm thông tin điện tử, tỉnh Bình Dương, truy cập từ website <https://www.binhduong.gov.vn/chinh-quyen/bo-may-to-chuc/ubnd-huyen-thanh-pho> , ngày truy cập 04/10/2019.
2. Kim Oanh (2019), *Độc đáo làng nghề truyền thống ở Bình Dương*, truy cập từ website <http://www.vtr.org.vn/doc-dao-lang-nghe-truyen-thong-o-binh-duong.html>, ngày truy cập 04/10/2019.
3. *3 làng nghề truyền thống của Bình Dương*, truy cập từ website <https://binhduongmoi.com/3-lang-nghe-truyen-thong-cua-binh-duong/>, ngày truy cập 30/09/2019.
4. Chương trình đào tạo ngành Quản lý công nghiệp, Đại học Thủ Dầu Một.
5. Sở Văn Hóa - Thể thao và du lịch tỉnh Bình Dương, truy cập từ website <https://sovhttdl.binhduong.gov.vn/>.